

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MCdo/9/2014
Identifikačné číslo spisu:	8212203647
Dátum vydania rozhodnutia:	13.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8212203647.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu VB LEASING SK, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Košická 49, IČO: 31 378 528, zastúpeného advokátskou kanceláriou LEGAL CARTEL, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Ľubinská 18, proti žalovanému Z. H., bytom v G., zastúpenému opatrovníkom Z.W., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Poprad, o zaplatenie 9 736,65 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 7 C 19/2012, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bardejov z 4. decembra 2012, č. k. 7 C 19/2012-75 a uzneseniu Krajského súdu Prešov z 27. decembra 2013, sp. zn. 19 Co 37/2013, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bardejov (ďalej len „okresný súd“, resp. „súd“) rozsudkom z 4. decembra 2012, č. k. 7C 19/2012-75 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 9 271,09 € spolu s 14,25 % ročným úrokom z omeškania od 17. septembra 2008 do 31. decembra 2008 a od 1. januára 2009 do zaplatenia vo výške o 10% viac, než je základná úroková sadzba ECB platná k prvému dňu toho-ktorého kalendárneho polroka, najviac vo výške rovnajúcej sa 0,2 % denne, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti 217,25 € zastavil a zároveň v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Výkonaným dokazovaním mal okresný súd za preukázané, že žalobcovi vzniklo právo predčasne ukončiť vzťah založený leasingovou zmluvou, čo aj realizoval listom z 30. júna 2008. Doručením uvedeného listu žalovanému došlo k predčasnemu ukončeniu tohto vzťahu, nastúpili následky zo zmluvných dojednaní a to povinnosť žalovaného zaplatiť zmeškané leasingové splátky, splatné ku dňu 10.marca 2008 a 10.júna 2008 a povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu spolu s úrokom z omeškania zo zaplatenia splatných leasingových splátok. Zastavenie konania v časti 217,25 € odôvodnil späťvzatím žaloby v tejto časti a zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti jej nedôvodnosťou. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.2 O.s.p. keďže žalobca bol úspešný v rozsahu 28,50 % k uplatnenému nároku, v dôsledku čoho mu nevznikol nárok na náhradu trov konania, aj keď podal návrh na rozhodnutie o trovách konania.

Proti vyššie citovanému rozsudku okresného súdu v časti výroku o trovách konania podal odvolanie žalobca.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 27. decembra 2013, sp. zn. 19 Co 37/2013 rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o trovách konania potvrdil. V dôvodoch uviedol, že žalobca sa domáhal peňažného plnenia celkom vo výške 40 201,89 €, bola mu priznaná suma 11 456,45 €, správne tak súd vyhodnotil, že žalobca mal úspech v rozsahu 28,50 % k uplatnenému nároku, v dôsledku čoho mu nárok na náhradu trov konania nevznikol, aj keď podal návrh na náhradu trov konania. Aplikácia ustanovenia § 142 ods.1,3 O.s.p. nie je namieste. Žalobca jednak nemal úspech v plnom rozsahu, teda je vylúčené o trovách konania rozhodnúť podľa § 142 ods.1 O.s.p.; vo vzťahu k žalobcovi nebolo možné rozhodnúť ani podľa odseku 3 citovaného ustanovenia, nakoľko žalobca nemal neúspech iba v pomerne nepatrnej časti. Z jeho neúspechu bolo nutné považovať aj zastavenie konania o zaplatenie 217,25 € pre späťvzatie žaloby v tomto rozsahu a tiež zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti. Dodal, že na daný prípad nie je možné aplikovať názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. júla 2008, sp. zn. 3 ECbo 9/2007, keď predmetom konania v uvedenej veci bol nárok na náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia, kedy súd rozhodoval podľa § 142 ods.3 O.s.p., lebo vo veci bolo rozhodnuté na základe úvahy súdu. V danej veci však rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od úvahy súdu.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal na základe podnetu žalobcu generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie a navrhol rozsudok Okresného súdu Bardejov z 4. decembra 2012, č. k. 7C 19/2012-75 vo výroku o trovách konania v spojení s uznesením Krajského súdu Prešov z 27. decembra 2013, sp. zn. 19 Co 37/2013 zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Generálny prokurátor poukazoval na to, že v prejednávanej veci žalobca podanou žalobou žiadal uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť mu 9 736,65 € s príslušenstvom, Okresný súd Bardejov vyššie citovaným rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 9 271,09 € s príslušenstvom. Zaujal názor, že súd tarifnú odmenu za jeden úkon právnej služby mal stanoviť podľa § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z.z.“) a tiež, že nižšie súdy pri rozhodovaní o trovách konania nesprávne zahrnuli do výpočtu miery úspechu žalobcu rozdiel medzi uplatneným a priznaným úrokom z omeškania, teda nesprávne a nedôvodne kapitalizovali žalobcom uplatnené príslušenstvo. Namietal, že zákonu nezodpovedá ani odôvodnenie rozhodnutia súdu (prvého stupňa aj odvolacieho). Z odôvodnenia rozhodnutia obidvoch súdov nie je možné zistiť, z akých dôvodov bolo potrebné, aby tarifná odmena pozostávala nielen z istiny, ale i z príslušenstva, keď § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. výslovne hovorí o hodnote pohľadávky a nie aj o hodnote príslušenstva pohľadávky. Uviedol, že úroky z omeškania sú len príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 OZ) a ak by základom pre výpočet odmeny mala byť hodnota príslušenstva, musel by to zákonodarca výslovne uviesť v už spomínanom ustanovení. Odôvodnenie výroku o trovách konania súdov je tak nedostatočné, nepreskúmateľné a v rozpore s § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v dôsledku čoho bola účastníkovi konania odňatá aj možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobca, ani žalovaný, resp. opatrovník žalovaného sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie podal generálny prokurátor Slovenskej republiky na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.), pričom sa osobitne venoval prešetreniu, či generálny prokurátor v tejto právnej veci oprávnene podal mimoriadny opravný prostriedok.

Podľa ustanovenia § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím

súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Citované ustanovenie zákona generálnemu prokurátorovi priznáva procesné oprávnenie podať mimoriadne dovolanie vtedy, ak sú splnené okrem procesných podmienok aj v ňom stanovené procesné predpoklady na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku.

Generálny prokurátor môže teda podať mimoriadne dovolanie na základe 1/ podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu, 2/ zistenia, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, 3/ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a 4/ ak túto ochranu nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Tieto predpoklady musia byť splnené kumulatívne (pozri dikciu ustanovenia § 243e ods. 1 in fine O.s.p.). To znamená, že ak uvedené zákonné predpoklady ako celok splnené nie sú, t. j. stačí, ak niektorý z nich chýba (okrem výnimky vyplývajúcej z ustanovenia § 243e ods. 4 O.s.p., že v prípadoch uvedených v § 35 ods. 1 a 2 O.s.p. má generálny prokurátor oprávnenie podať mimoriadne dovolanie aj bez podnetu), je treba mať za to, že generálny prokurátor nie je oprávnený podať tento mimoriadny opravný prostriedok; ak ho napriek tomu podá, dovolací súd ho musí odmietnuť.

Jedným z uvedených procesných predpokladov na podanie mimoriadneho dovolania je, že tento opravný prostriedok smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu súdu. Ak tento zákonom požadovaný stav (predpoklad) splnený nie je, nemožno mimoriadnemu dovolaniu vyhovieť (resp. vecne sa ním zaoberať) pre nedostatok jeho procesnej dôvodnosti; mimoriadne dovolanie za takejto situácie prípustné nie je (porovnaj k tomu aj poznámku uvedenú k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 22/2007 publikovanému v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2009, poznámku uvedenú k rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. MCdo 170/2002 publikovanému v časopise Zo súdnej praxe pod č. 33/2004, ďalej dôvody v stanovisku občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré je uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 36/2008, a taktiež napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 MCdo 20/2008, 4 MCdo 18/2010 a 4 MCdo 20/2011).

Právoplatnosť rozhodnutia súdu je kritériom, na ktorého základe opravné prostriedky ako inštitúty procesného práva sa rozdeľujú na dve skupiny a to na riadne opravné prostriedky a na mimoriadne opravné prostriedky. Riadny opravný prostriedok je taký, ktorým sa napadá rozhodnutie, ktoré ešte nenadobudlo právoplatnosť; mimoriadnym opravným prostriedkom sa napadá rozhodnutie, ktoré už právoplatnosť nadobudlo. Mimoriadne dovolanie (§ 243e až § 243j O.s.p.) patrí do druhej skupiny opravných prostriedkov, je opravným prostriedkom, ktorým za presne a prísne stanovených požiadaviek zákona je možné celkom výnimočne dosiahnuť prelomenie právoplatnosti rozhodnutia.

Keďže Občiansky súdny poriadok mimoriadne dovolanie umožňuje podať len proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, dovolací súd sa zaoberal splnením tejto požiadavky zákona, keďže ide o obligatórnu povinnosť dovolacieho súdu.

Podľa § 158 ods. 2 O.s.p. rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkom, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

Podľa § 159 ods. 1 O.s.p. doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia a rozsudku.

Podľa § 168 ods. 2 O.s.p. uznesenie súd doručí účastníkom, ak je proti nemu odvolanie alebo ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá nejaká povinnosť.

Podľa § 169 ods. 2 O.s.p. písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sa celkom vyhovie návrhu, ktorému nikto neodporoval, alebo uznesenia, ktoré sa týka vedenia konania, nemusí obsahovať odôvodnenie. Uznesenie o prerušení konania, uznesenie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania a uznesenie, ktorým súd priznal účastníkovi sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, musí vždy obsahovať odôvodnenie.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 45 ods. 1 prvej vety O.s.p. súd doručuje písomnosť sám alebo poštou. Súd môže doručiť písomnosť aj prostredníctvom súdneho exekútora, orgánu obce alebo príslušného útvaru Policajného zboru a v prípadoch ustanovených osobitným predpisom aj prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo spravodlivosti").

Inštitút doručovania je imanentnou súčasťou celého civilného procesu, jeho prostredníctvom realizuje súd doručovanie písomností, ktoré majú význam pre civilný proces, v konečnom dôsledku takto zabezpečuje subjektom práv/účastníkom konania plnú realizáciu práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Doručovanie ovplyvňuje skúmanie procesných podmienok konania, súd môže konať a rozhodovať len ak má preukázané, že účastník dostal písomnosť, ktorej znalosť je predpokladom ďalšieho postupu v konaní. Ak nebola písomnosť doručená správne podľa zákonných ustanovení, má to priamo za následok vadnosť, nezákonnosť doručenia, s ktorou vadou sú spojené závažné procesnoprávne dôsledky; ak došlo k vadnému doručeniu rozhodnutia alebo ho súd vôbec opomenul doručiť, nemôže rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť.

Na preukázanie riadneho doručenia písomnosti v civilnom procese slúži doručienka. Náležitosti doručienky konkretizuje § 144 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, špeciálny súd a vojenské sudy (ďalej len „spravovací poriadok“) v znení neskorších predpisov. Podľa § 144 ods. 2 spravovacieho poriadku na doručienke sa uvedie a) odosielateľ, b) číslo konania, c) označenie doručovanej písomnosti vrátane čísla listu, napríklad „Rozsudok čl.45“, „Uznesenie čl.12“, „Obžaloba čl. 12“ a d) adresát. Adresátom vo všeobecnosti je osoba, ktorej je určená zásielka.

Adresátovi možno doručiť písomnosť v byte, v sídle (mieste podnikania), na pracovisku alebo kdekoľvek bude zastihnutý. Ak nebol adresát zastihnutý, hoci sa zdržuje v mieste doručenia, doručí sa inej dospelej osobe bývajúcej v tom istom byte alebo v tom istom dome alebo zamestnanej na tom istom pracovisku, ak je ochotná obstaráť odovzdanie písomnosti. Ak nemožno ani takto doručiť, uloží sa písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom vyzve, aby si písomnosť vyzdvihol. Písomnosť sa považuje za doručенú dňom, keď bola súdu vrátená, i keď sa adresát o tom nedozvedel (§ 46 ods.1 a 2 O.s.p.)

Uznesenie sa spravidla nedoručuje účastníkom do vlastných rúk, avšak podľa § 47 ods.1 O.s.p. môže predseda senátu nariadiť, aby sa aj uznesenie doručilo do vlastných rúk. Vykonaným šetrením v súdnom spise dovolací súd z údajov - úpravy súdnej tajomníčky na doručenie z 30. januára 2014 (č. l. 93) zistil, že mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenie prostredníctvom pošty doručoval okresný súd právnenému zástupcovi žalobcu a opatrovníkovi žalovaného. Podľa doručienky, ktorá je súčasťou spisu (č. l. 93) dovolaním napadnuté rozhodnutie bolo súdom doručované do vlastných rúk zástupcu žalobcu a na adresu Okresný súd Poprad, Z., v.s. Štefánikova 100, 058 01 Poprad. Z vrátenej doručienky z uznesenia, ktorou súd disponuje, vyplýva (je zrejmé), že adresátom nebol súdom ustanovený opatrovník Z., vyšší súdny úradník Okresného súdu Poprad, za adresáta treba považovať Okresný súd Poprad. Túto skutočnosť potvrdzuje aj samotné prevzatie zásielky 10. januára 2013 Okresným súdom Poprad. Toto doručenie však nemožno považovať za účinné, nakoľko nebolo doručené adresátovi, ktorým je

opatrovník žalovaného - Z., vyšší súdny úradník Okresného súdu Poprad. Pri doručovaní súdneho rozhodnutia je totiž súd povinný postupovať podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý takúto možnosť doručenia v danom prípade neupravuje, teda nepripúšťa (porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu zo 4. augusta 2008, sp. zn. 5 Cdo 36/2008). Účinky riadneho doručenia mohlo mať len priame doručenie predmetného uznesenia do vlastných rúk tohto súdom ustanoveného zástupcu, resp. náhradné doručenie postupom podľa § 47 ods. 2 O.s.p., k čomu však nedošlo, a ani zo spisu nevyplýva, či vôbec a kedy predmetné uznesenie dostalo sa do sféry adresáta, t.j. toho komu bolo určené. Relevantným kritériom pri doručovaní je totiž aj rozlíšenie podľa jednotlivých adresátov, ktorým sa má doručovať, a to doručovanie fyzickým osobám, fyzickým osobám oprávneným podnikat', právnickým osobám a iným orgánom. Z rovnakých dôvodov nenastali účinky doručenia ani pri doručovaní rozsudku súdu prvého stupňa.

To, že napadnuté uznesenie krajského súdu nebolo opatrovníkovi žalovaného riadne doručené znamená, že dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Tomu potom zodpovedá záver o procesnej nemožnosti podania mimoriadneho dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov ustálil, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, preto mimoriadne dovolanie odmietol (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 5 a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V zmysle § 148a ods. 2 O.s.p. povinnosť nahradiť trovy konania o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania. Žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil, preto mu Najvyšší súd Slovenskej republiky náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznal (§ 243i ods. 2, § 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.